



# EØS-avtalen 30 år: Aldri vært viktigere enn nå

Anne Line Kaxrud  
15. februar 2024

# Alt henger sammen

- ➡ Klimakrisen – den viktigste langsiktige faktoren
- ➡ Sikkerhetspolitikk – Russlands invasjon av Ukraina
- ➡ Helse og velferd – aktualisert av covid
- ➡ Handelskrig og tilgang på essensielle produkter
- ➡ Strømkriser for bedrifter og husholdninger

**EU i dag – kort mellom avgjørelse og handling**



# Hva gjør NHO i Brussel?



- Påvirke – før og etter
- Ivareta våre medlemmers interesser og bygge nettverk
- Hente inn, analysere og formidle informasjon
- Gi våre kollegaer i Norge informasjon om EU



**NHO**  
**Brussel**

## **Det gjør vi gjennom:**

- Tett fellesskap med Business Europe
- Tett samarbeid med Team Norway
- Gode relasjoner med EU-institusjonene





## EØS-avtalen i noen setninger

- ➡ 30-års jubileum i år
- ➡ EUs 27 medlemsland og Island, Liechtenstein og Norge
- ➡ Skal sikre de fire frihetene - fri flyt av varer, personer, tjenester og kapital

# Hva betyr den for Norge?



## **Norges viktigste tilknytning til EU – og viktigste internasjonale avtale**

- ➔ Markedsadgang: utvider markedet fra 5 til 450 millioner potensielle kunder.
- ➔ Like konkurransevilkår: samme regler som konkurrenter i utlandet.
- ➔ Forutsigbarhet: legger til rette for langsiktig planlegging og investeringer.

# Handelsavtalen fra 1973

Fri bevegelse av varer

Tollfrihet (industrivarer)

Fri bevegelse av tjenester

Fri bevegelse av personer

Fri bevegelse av kapital

Regler om statsstøtte

Konkurranseregler

Miljø, sosial, forbrukersaker

Deltakelse i EU-programmer

Egne institusjoner

# EØS-avtalens dekningsområde

Fri bevegelse av varer

Regler om statsstøtte

Tollfrihet (unntatt landbruksvarer og fisk)

Konkurranseregler

Fri bevegelse av tjenester

Miljø, sosial, forbrukersaker

Fri bevegelse av personer

Deltakelse i EU-programmer

Fri bevegelse av kapital

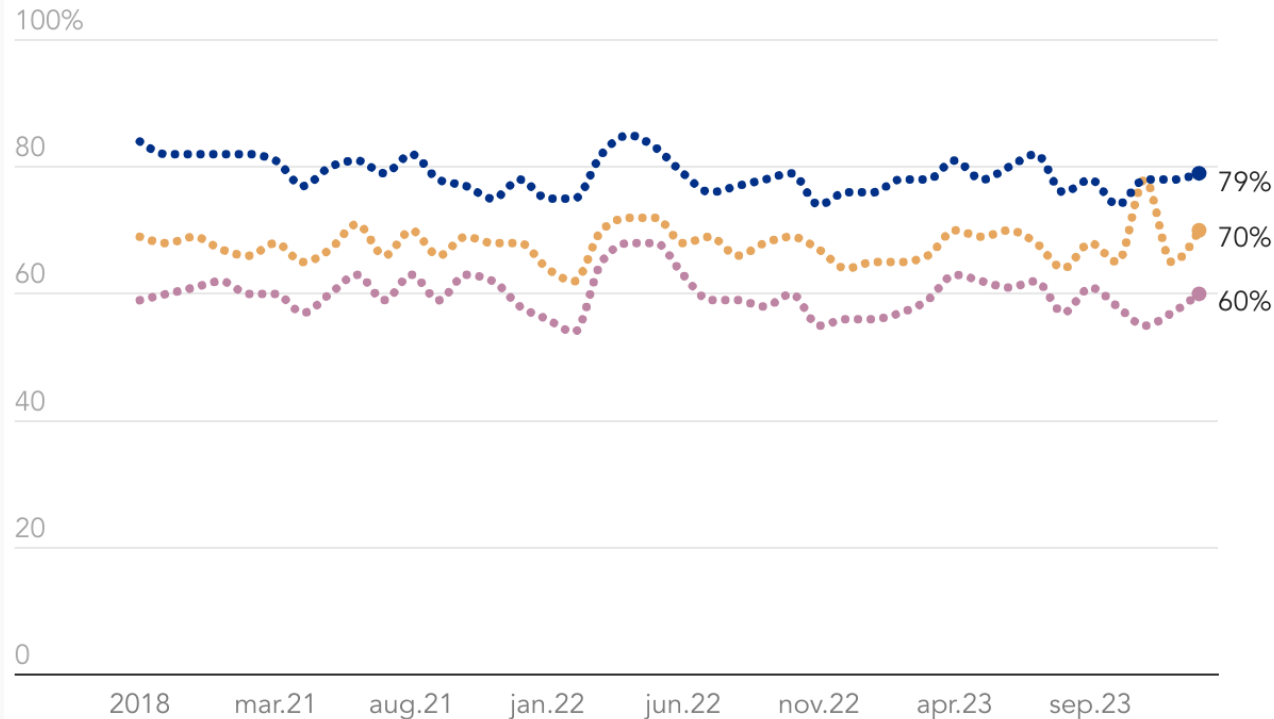
Egne institusjoner

# Oppslutning om internasjonal handel og EØS

Andel helt eller delvis enig



- Norsk velferd er avhengig av handel og samarbeid med andre land
- Internasjonal handel er viktig for bedrifter og arbeidsplasser der jeg bor
- Norge bør fortsatt delta i EØS-samarbeidet







### Ny rapport fra Nupi – Blikk på EØS 30 år

- Avtalen har gitt nordmenn en økning i realinntekten på mellom 2 og 6 prosent
- Økt handel med mellom 35 og 65 prosent
- 35 prosent mer eksport enn om vi hadde hatt en vanlig frihandelsavtale
- Felles reguleringer reduserer bedriftenes faste kostnader og gjør det lettere å gå inn i nye markeder.

# EU i utvikling

## Trender:

- ➡ EU jobber mer sektorovergripende – handelspolitikk og industripolitikk hånd i hånd
- ➡ EU ønsker stadig færre særavtaler – no cherry picking
- ➡ Stadig flere områder havner utenfor EØS-avtalens virkeområder

## Hva betyr dette for Norge?

# EU om 10 år

## Hvor er EU om 5-10 år?

- Hvor er resten av verden om 5-10 år?
- Sikkerhet
- Utvidelse
- Konkurransekraft



## Våre mål - samarbeid med EU fremover

1. Aktivt sikre norske interesser i EU
2. Sikre oppslutning til Norges viktigste avtale
3. Norge må utnytte mulighetene som skapes i EU